

Suze Svetog Lovre

toke Perzeidi su najbolje proučeni i poznata im je putanja kojom se kreću u svemiru još iz davne 1860. godine.

Vjerojatno jedna od najromantičnijih astronomskih pojava u kolovozu je meteorska «kiša» Perzeida ili u narodu pojava poznatija kao suze svetog Lovre.

Želimo li nešto više saznati o Perzeidima, morat ćemo malo prelistati internetske stranice te ćemo naići na dovoljno informacija da utažimo svoju želju za znanjem. Možemo saznati da svake godine sredinom kolovoza, kada Zemlja prolazi pored orbite kometa Swift-Tuttle, krhotine kometa koje s kometom dijele putanju sudaraju se s Zemljinom atmosferom brzinom do 60 km/s pri čemu izgaraju i na nebu ostavljaju svijetle tragove - meteore. Mi to vidimo kao, što narod kaže, "padajuću zvijezdu", Grupe meteora koje imaju isti izvor i zajedno se kreću Sunčevim Sustavom nazivaju se meteorski potoci. Točka na nebu iz koje meteori prividno izlaze naziva se radijant. Radijant Perzeida nalazi se u sjevernom dijelu zviježđa Perzej, na granici sa Kasiopejom.

Komet Swift-Tuttle otkrili su sredinom srpnja 1862. godine amerikanci Lewis Swift i Horace Tuttle. Godine 1867. Talijanski astronom Giovanni Schiaparelli objavio je otkriće po kojemu komet Swift-Tuttle i meteorski potok Perzeida dijele zajedničku putanju. Ispravno je zaključio da su Perzeidi krhotine kometa koje je on odbacio tijekom prolaza kroz unutarnji Sunčev Sustav. Komet Swift-Tuttle obilazi Sunce jednom u 130 godina.

Perzeidi, ili suze svetog Lovre, kako ih još zovu, traju gotovo cijeli mjesec, od 23. srpnja do 22. kolovoza. Oni su tipično bijele ili žučkaste boje. U odnosu na sve ostale meteorske po-

Odakle ime ovom meteorskom potoku? Već je prije navedeno da je radijant meteorskog potoka u zviježđu Perzeja pa otuda i naziv Perzeidi. O Perzeju smo učili još u školi. Poznajemo ga iz grčke mitologije. On je bio jedan od najvećih grčkih junaka. Sin Zeusa i Danaje. Perzej je bio taj koji je odsjekao glavu strašnoj Meduzi, koja je svojim pogledom ljude pretvarala u kamen.

No, tko je sveti Lovro? Da li Vas je ikad zaintrigiralo ime koje im je narod dao - suze svetog Lovre.

Ima mnogo svetaca koji nose isto ime u katoličkoj vjeri. Sveti Lovro, o čijim suzama govori narod, rođen je u Španjolskoj u malom mjestu Huesca u prvoj polovici III. stoljeća. Završio je školu u Zaragozi i tamo susreo papu Siksta II. Siksto je bio toliko oduševljen tim mladićem da ga je poveo sa sobom u Rim i ondje, unatoč njegovoj mladosti, zaredio za arhiđakona rimske crkve. Na toj dužnosti Lovro je bio odgovoran za sve crkvene riznice. Bavio se bibliičarstvom te je sačinio popis svih članova rane Crkve kao i popis skrivenog blaga Crkve. Kad je prefekt Rima dao uhvatiti Siksta i osudio ga na smrt, Lovro je zaželio umrijeti s njime. No Siksto mu naredi da pričekava tri dana i kroz to vrijeme razdijeli siromasima crkveno blago. Držeći se Sikstovih uputa, oku-

Bazilika San Lorenzo fuori le mura, Rim

Sveti Lovro i siromasi

pio je oko sebe veliko mnoštvo siromaha i bolesnika i sve im je podijelio. Imperator Valerijan čuo je za blago koje skriva Lovro te ga dao uhititi 6. kolovoza 258.g. Kad ga je sudac istražitelj upitao za blago Crkve, Lovro je uperio prst u siromahe govoreći: "Evo blaga Kristove Crkve!". Na to je bio mučen, izbičevan te na roštilju spaljen. Nalazeći se na tom užarenom strašnom mučilu, dobacio je svom okrutnom mučitelju: "Na jednoj sam strani pečen, okreni me na drugu!".

Mučeništvo sv. Lovre prema pisanim izvorima zbilo se 10. kolovoza 258.g. i danas se tog datuma slavi blagdan Sv.Lovre. Maksimum pojavljivanja meteorskih potoka ili nebeskih krijesnica upravo je tih dana pa ih je narod prozvaao suzama sv. Lovre.

Sv. Lovro se u slikarskim i kiparskim ostvarenjima prikazuje u đakonskoj odjeći s palmom u rukama, simbolom mučeništva. Posebna mu je oznaka roštilj na kojem je bio pogubljen. Ponekad se ispušta roštilj, a mjesto toga sv. Lovro nosi zdjelu ili vrećicu sa zlatnim i srebrnim novcem, što podsjeća na dijeljenje crkvenog blaga. Rijede nosi kadionicu ili križ, a gdjekad mu je dalmatika sva u plamenu.

U Rimu je blagdan sv. Lovre po važnosti dolazio odmah poslije blagdana apostolskih prvaka Petra i Pavla. Uz njih je smatran kao glavni

uzročnik pobjede Rima nad idolima, često puta uspoređivan s đakonom prvomučenikom Stjepanom. Gdje leži tajna tako izvanrednog štovanja? Velika je vjerojatnost da je tajna u Lovrinoj mladosti i heroizmu.

Na mjestu njegova mučenja, sv. Lovri posvećena je bazilika San Lorenzo fuori le mura, jedna od sedam bazilika Rima, a osim nje još šest drugih crkava. No iako je sv. Lovro u Rimu naročito štovan mučenik, njegovo štovanje nije isključivo rimska stvar. Već od V. stoljeća pa nadalje, a nadalje u srednjem vijeku, nije bilo biskupije ni grada koji ne bi imali bar jednu crkvu posvećenu njemu na čast. Samo u Milanskoj nadbiskupiji bile su mu posvećene 43 crkve. U Italiji 47 mjesta nosi njegovo ime.

Mnoge naše župne i filijalne crkve posvećene su sv. Lovri, mučeniku, te na njegov blagdan slave ga kao svoga zaštitnika. Spomenut ću samo poznatu trogirsku katedralu Sv. Lovre sa početka 13.st., te da Petrinjci slave sv. Lovru kao svog zaštitnika grada.

U našoj zemlji postoje i manja mjesta koja su svoje ime dobila po svecu. Pri tom dobro je

Katedrala sv.Lovre u Trogiru

Zastava s grbom općine Sveti Lovreč

znati da se Lovro na latinskom piše Laurentius a na slovenskom Lovrenc. To je npr. Lovrečan s crkvom svetog Lovre kod Varaždina, Lovrečica, naselje smješteno u sredini Umaško-Novigradske rivijere.

U blizini Poreča nalazi se Sveti Lovreč, gradić imenovan po crkvi sv. Lovre iz 8.st. koji na svojoj zastavi i grbu ima roštilj kao simbol Lovrinog mučenja.

Prema legendi, današnji Vodnjan nastao je udruživanjem sedam vila koje su bile dio kolonijalnog dobra Pule: Vodnjan, Mednjan, Guran, Sveti Kirin, Mandriol, Sveti Mihovil od Banjola i Sveti Lovro. Opet nailazimo na spomen sveca. Očito je da to bio veoma omiljen svetac u prošlosti i u našim krajevima.

Razmišljajući o meteorskim potocima i istražujući nailazimo na sve veću prisutnost sv. Lovre u našoj svakodnevnici, osobe za koju donedavno gotovo da i nismo znali da postoji ili tko je ona. Ta je osoba ostala i nakon 18 stoljeća prisutna u našoj svakodnevnici na toliko različitih načina, a sve zbog predanosti svojim uvjerenjima, svojoj vjeri u Život.

Oriana Rakovac